

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเกณฑ์เพื่อการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน
สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นายอรุณ ศรีจันทร์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.อรรถพร เพชรานนท์

หลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรมภายใน

พ.ศ.

2542

บทคัดย่อ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเป็นลักษณะครอบครัวใหม่สตรีมีส่วนร่วมในการทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว เมื่อมีบุตรจะประสบปัญหาขาดคนเลี้ยงดูบุตรที่ไว้วางใจได้ โดยเฉพาะช่วงหลังคลอดจนถึงวัยก่อนเข้าชั้นอนุบาล ซึ่งการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่ทำงานของพ่อแม่จะช่วยบรรเทาภาระที่เกิดขึ้น มีโอกาสอยู่ใกล้กับลูก แม่สามารถมาให้นมลูกได้ ซึ่งนมแม่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและช่วยเสริมสร้างความรักความผูกพันได้มากยิ่งขึ้น

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้นในหน่วยงานราชการจัดได้ว่าเป็นสวัสดิการที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน ค่าบริการไม่แพง และสามารถให้บริการแก่บุตรหลานของบุคคลภายนอกในบริเวณใกล้เคียงได้อีกด้วย

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน พฤติกรรมของผู้ใช้สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการที่รับเลี้ยงเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด - 4 ปี ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และนำมาวิเคราะห์ถึงลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน เพื่อได้เกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการออกแบบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร การสำรวจที่ตั้ง สภาพแวดล้อมภายนอก การใช้พื้นที่ การจัดสภาพแวดล้อมภายใน และการสัมภาษณ์การประกอบกิจกรรม ปัญหา-การทำงานของผู้ปฏิบัติงาน จากสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบ และตีความเพื่อให้ทราบถึงลักษณะองค์ประกอบ การใช้พื้นที่ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พฤติกรรมการทำงานและความต้องการของผู้ใช้อาคาร

ผลจากการวิจัย สามารถสรุปเป็นเกณฑ์การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในที่เหมาะสม สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการดังนี้

1. สภาพที่ตั้งควรอยู่ในที่ร่มรื่น ห่างไกลมลภาวะ อากาศถ่ายเทได้ดี ได้แสงธรรมชาติ ไม่ถูกแดดตอนบ่าย สะดวกต่อการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและอยู่ใกล้หน่วยงานบริการทางการแพทย์

2. ลักษณะการจัดองค์ประกอบแบ่งได้ 2 แบบ ได้แก่ การเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 2 ½ ปี และการเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 4 ปี โดยใช้พื้นที่ห้องเลี้ยงเด็กอยู่ระหว่าง 1.86 - 2.56 ตร.ม./เด็ก 1 คน

3. การจัดสภาพแวดล้อมภายใน สำหรับห้องเลี้ยงเด็ก ประกอบด้วยอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นได้แก่ ที่นอน, ที่ขงนม, ที่อาบน้ำ, ห้องน้ำ-ส้วม, ที่เก็บของใช้สำหรับเด็ก เลือกโทนสีที่สว่างสดใส เลือกวัสดุพื้นที่ยืดหยุ่น ทำความสะอาดได้ง่าย สามารถระบายอากาศได้ดี มีการตกแต่งห้องให้น่ารักเหมาะสมกับวัยเด็กและประหยัด